

Ministerie van Financiën
Directie Financiële Markten
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Drs. A. Reitsma
Secretaris
T +31 70 31 42 442
M +31 6 23 52 98 51
E b.reitsma@vfn.nl

Betreft: Consultatie wijzigingswet Financiële markten 2013

L.S.,

Middels consultatie roept u belanghebbenden op om te reageren op de voorgenomen wijzigingen in de Wet op het Financieel Toezicht (WFT) en enige andere wetten. Graag maakt de VFN gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de voorgelegde wetswijzigingen.

Algemene Aandachtspunten:

De VFN stelt vast dat, met de ter consultatie voorliggende wetswijzigingen, een raamwerk wordt gecreëerd om verdere invulling, middels lagere besluiten en regelgeving, te faciliteren.

Naar mening van de VFN is het van belang dat de beoogde set van ingrijpende wijzigingen wordt ingevuld middels de WFT zelf. De vereiste zorgvuldigheid is gediend bij het volgen van een formeel wetgevingstraject.

In de Memorie van Toelichting wordt door u aangegeven dat de ter consultatie voorliggende maatregelen beogen om een cultuuromslag bij financiële dienstverleners te realiseren, die een beweging van productgedreven verkoop naar klantgerichte advisering zal bewerkstelligen.

De VFN stelt vast dat de relatie tussen het door u beoogde doel en de nu ter consultatie voorliggende maatregelen onvoldoende is aangetoond. De voorstellen betreffen immers met name een verzwaring van de administratieve verplichtingen van financiële dienstverleners richting de consument, en het verder uitbreiden van de "checklist" die financiële dienstverleners moeten uitvoeren alvorens de consument bediend kan worden.

De VFN is van mening dat dergelijke maatregelen niet bijdragen aan de door u nagestreefde doelstellingen. De kans dat de consument informatie daadwerkelijk tot zich zal nemen, en vervolgens ook zal handelen op basis van die informatie, is immers omgekeerd evenredig aan de omvang van de door de financiële dienstverlener (verplicht) aan te leveren informatie.

Het uitbreiden van de "checklist" werkt gedrag in de hand dat wellicht zal leiden tot extra aandacht voor procedurele compliance met wet- en regelgeving. De beoogde cultuuromslag zal echter niet worden bespoedigd door de lijst van af te vinken verplichtingen verder te verlengen.

Hierbij is overigens van belang dat bij het SEO-onderzoek, dat mede heeft geleid tot de conclusie ten aanzien van de gewenste cultuuromslag, Consumptief Krediet niet in scope was.

Naar mening van de VFN is het ongewenst om maatregelen van toepassing te verklaren op een productsoort, alvorens vast te stellen of de gesignaleerde aspecten die hebben geleid tot de voorliggende set maatregelen van materieel belang zijn in deze specifieke markt.

Specifieke Aandachtspunten:

In het onderstaande gedeelte van onze reactie benoemen wij de specifieke wet- en regelgeving ten aanzien van Consumptief Krediet, en de recente ontwikkelingen hierin, die naar mening van de VFN een

essentiële rol dienen te spelen bij de afweging om de verschillende geconsulteerde bepalingen wel of niet van toepassing te verklaren ten aanzien van de verstrekking van Consumptief Krediet.

Kennis en ervaringstoets complexe en impactvolle producten:

In de voorliggende wetswijzigingen wordt een bepaling opgenomen die het mogelijk maakt om, in lagere regelgeving, bepalingen op te nemen ten aanzien van de kennis- en ervaringstoets die een financiële dienstverlener dient af te nemen wanneer een consument deze producten wenst af te nemen zonder advies.

Onduidelijk is nog ten aanzien van welke specifieke producten door u een dergelijke toets wordt beoogd. De VFN is op basis van de volgende aspecten van mening dat een dergelijke toets voor Consumptief Krediet onnodig en ongewenst is.

- Alvorens een consument over kan gaan tot het afsluiten van een Consumptief Krediet wordt getoetst of de lasten van een consumptieve financiering verantwoord zijn gezien de financiële situatie van de aanvrager. Hierbij wordt op basis van de inkomstegegevens en vaste lasten van de aanvrager vastgesteld of de lasten van een Consumptief Krediet op verantwoorde wijze door de aanvrager kunnen worden gedragen. De AFM heeft ten aanzien van de verschillende gedragscodes vastgesteld dat deze een adequate invulling bieden van de open norm ten aanzien van overkreditering in de wet.
- Gezien het feit dat door bindende gedragscodes rond de verstrekking van Consumptief Krediet wordt gewaarborgd dat de consument niet kan worden overgekrediteerd, en passendheid ten aanzien van draagkracht per definitie wordt gewaarborgd, is voor de consument uitsluitend nog de vraag relevant of het Consumptieve Krediet in een vaste periode moet worden terugbetaald middels een aflopend krediet, of dat de consument meer flexibiliteit wenst en kiest voor een doorlopend krediet. De consument kan er in de huidige situatie voor kiezen om zich hierin te laten adviseren of zelf direct een keuze te maken.
Naar mening van de VFN heeft, vanwege de zware kredietwaardigheidstoetsing en het gestandaardiseerde non-complexe karakter van de aangeboden producten, een verplichte kennis- en ervaringstoets voor de consument bij Consumptief Krediet geen meerwaarde.
- Kredietaanbieders zijn verplicht om de waarschuwingszin "Let op! Geld Lenen kost Geld" te hanteren in reclame uitingen. Onderzoek van de AFM heeft aangetoond dat 87% van de consumenten de waarschuwingszin kent.
Een aanvullende waarschuwing die de consument zou waarschuwen dat het verstandig is om advies in te winnen, als zou worden vastgesteld dat de consument over "onvoldoende kennis beschikt om het product zonder advies af te nemen", kan bij Consumptief Krediet niet anders worden getypeerd als het creëren van een betuttelende en ineffectieve schijnzekerheid.
- Recentelijk is de wetgeving ten aanzien van de verstrekking van Consumptief Krediet in Europa geharmoniseerd door de implementatie van Richtlijn 2008/48/EG ("Consumer Credit Directive"). De implementatie van de Consument Credit Directive heeft onder andere geleid tot de verplichting voor de kredietaanbieder om, *geruime tijd voor het aangaan van de kredietovereenkomst*, precontractuele (op de situatie van de consument toegespitste) informatie te overhandigen aan de consument. De consument kan derhalve nu al voor het aangaan van de overeenkomst vaststellen of de aangeboden productvorm aansluit bij de persoonlijke situatie, en hiertoe verschillende kredietaanbieders met elkaar vergelijken. Aansluitend is het met de implementatie van de Consumer Credit Directive ook nog mogelijk geworden voor de consument om de kredietovereenkomst binnen twee weken na het afsluiten ervan te herroepen. De consument kan de kredietovereenkomst dan zonder opgaaf van reden(en) kosteloos annuleren.
De wijzigingen ten gevolge van de Consumer Credit Directive waarborgen derhalve dat de consument voldoende tools krijgt aangereikt om de afweging te maken of het product passend is. Daarnaast kan worden betoogd dat een verdere verzwaring van verplichtingen voor kredietaanbieders in Nederland de verdere integratie van Consumptief Kredietmarkten in Europa, die juist werd beoogd met de Consumer Credit Directive, tegenwerkt.

Dienstverleningsdocument voor alle financiële dienstverleners:

De voorliggende wetswijzigingen beogen “de klant in staat te stellen een goede keuze te maken uit een gedifferentieerd aanbod van financiële dienstverlening”. Hiertoe bestaat het voornemen om informatie ten aanzien van: de aard en reikwijdte van de dienstverlening, de wijze van beloning, de kosten van dienstverlening en transparantie van belangen verplicht op te nemen in een gestandaardiseerd dienstverleningsdocument.

De volgende aspecten rechtvaardigen de vraag of het invoeren van een dergelijke verplichting voor aanbieders van Consumptief Krediet een zinvolle aanvulling zou vormen op de nu al bestaande informatieplicht.

- Aanbieders van Consumptief Krediet kunnen door de consument uitsluitend beloond worden door het in rekening brengen van een rentevergoeding. De maximaal in rekening te brengen vergoeding is gemaximeerd door het Besluit Kredietvergoeding en bedraagt momenteel 16%. Aanbieders van Consumptief Krediet mogen uitsluitend het intermediair belonen op basis van een doorlopende provisie. Afsluitprovisie is voor Consumptief Krediet immers niet toegestaan. Daar waar de consument een Consumptief Krediet afsluit via het intermediaire kanaal wordt de consument door de intermediair op de hoogte gebracht van de aard van de vergoeding die de intermediair ontvangt. De meerwaarde van informatie voor de consument inzake de beloning van de kredietaanbieder in een aanvullend dienstverleningsdocument is dan ook nihil.
- De implementatie van de Consumer Credit Directive beoogt de informatieverstrekking ten aanzien van Consumptief Krediet te harmoniseren in de verschillende Europese lidstaten. Van belang hierbij is dat in precontractuele informatie en overeenkomsten en voorwaarden eenduidige definities en terminologie worden gehanteerd in alle lidstaten. Het introduceren van een nieuw gestandaardiseerd dienstverleningsdocument in Nederland leidt tot over-informatie van de consument. Daarnaast is het risico groot dat, door het hanteren van terminologie en definities die afwijk(en) van de Europese gestandaardiseerde informatie, de consument in verwarring wordt gebracht door de verschillende documenten.

De VFN is voorstander van het bewerkstelligen van optimale transparantie voor de consument, maar plaatst grote vraagtekens bij de effectiviteit van een dienstverleningsdocument voor Consumptief Kredietverstrekkers. Ten einde verwarring bij de consument te voorkomen, pleit de VFN voor de mogelijkheid om de consument via verschillende kanalen te kunnen informeren over de dienstverlening. Daar waar de wetgever ervoor lijkt te kiezen om, ondanks het ontbreken van nut en noodzaak, voor aanbieders van Consumptief Krediet een dienstverleningsdocument verplicht te stellen, is essentieel dat de te hanteren terminologie volledig consistent is met, en geïntegreerd kan worden in, de door de Consumer Credit Directive verplichte precontractuele informatie.

Vakbekwaamheid financiële dienstverleners:

In de Memorie van Toelichting geeft u aan dat het primaire aangrijpingspunt voor het waarborgen van de vakbekwaamheid binnen een bedrijf wordt gewijzigd van de feitelijk leidinggevendenden naar de personen die zich binnen het bedrijf van de financiële dienstverlener rechtstreeks bezig houden met het verlenen van financiële diensten aan consumenten of cliënten.

Het is niet duidelijk of, en in hoeverre, deze wijziging zich verhoudt tot het eerder door u voorgelegde consultatievoorstel Verbetering Vakbekwaamheid, en met name tot de beëindiging van het bedrijfsvoeringsmodel die in het betreffende consultatievoorstel door u werd betoogd.

De VFN benadrukt graag nogmaals de kernpunten van haar positie ten aanzien van de beoogde wijziging in de wet- en regelgeving rond de vakbekwaamheid van financiële dienstverleners:

- Het gewenste Level Playing Field (tussen “kleine” en “grote” aanbieders) kan veel eenvoudiger worden gerealiseerd door het bedrijfsvoeringsmodel ook voor kleine ondernemingen open te stellen.
- Het ligt voor de hand om onderscheid te maken tussen complexe en non complexe producten daar waar vakbekwaamheidseisen worden aangescherpt.
- Bestaande en beoogde marktinitiatieven verdienen serieuze aandacht als alternatief voor de diplomaplicht.
- Het bestaande raamwerk biedt voldoende mogelijkheden om kwaliteit te vergroten.
- De voorgestelde oplossingen leiden tot verschraling en onvoldoende differentiatie in opleidingen.

De VFN is van mening dat elke stap die de beëindiging van het bedrijfsvoeringsmodel ten aanzien van vakbekwaamheid dichterbij brengt niet kan worden gezet alvorens de verschillende alternatieven zijn gewogen ten aanzien van kosten en effectiviteit.

Productontwikkelings- en distributieproces:

In de Memorie van Toelichting geeft u aan dat de artikelen 4:14, tweede lid en 4:15, tweede lid van de WFT een grondslag bevatten om het, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, mogelijk te maken door de AFM toezicht te laten houden op het productontwikkelings- en distributieproces van de betreffende financiële ondernemingen. U geeft verder aan dat de norm ten aanzien van het productontwikkelings- en distributieproces en de eisen die hieraan worden gesteld middels lagere regelgeving zullen worden uitgewerkt.

De VFN stelt vast dat de uitgangspunten en de scope van de normen voor en het toezicht op het product ontwikkelings- en distributieproces nog niet zijn uitgekristalliseerd. De impact op de innovativiteit en ondernemerszin in de financiële sector is hiermee nog niet in te schatten.

De VFN is van mening dat open normen ten aanzien van een gedegen productontwikkelings- en distributieproces een bijdrage kunnen leveren aan het verhinderen van de introductie van producten die aantoonbaar niet in het belang van de consument zijn. Tegelijkertijd dient vermeden te worden dat de toezichthouder te grote invloed krijgt op de ontwikkeling van individuele financiële producten en daarmee innovatie van producten belemmert. Hiertoe zal de nader in te vullen regelgeving beperkt dienen te blijven tot een generiek raamwerk.

De VFN is graag bereid om een verdere toelichting te geven op haar reactie. Verdere afstemming met de financiële sector ten aanzien van de voorliggende wijzigingen zien wij als noodzakelijk. Hierbij is het essentieel dat de specifieke omstandigheden en wet- en regelgeving per productgroep worden gewogen ten einde vast te stellen of de voorgelegde generieke wijzigingen daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het realiseren van de beoogde doelen.

Hoogachtend
Namens het bestuur van de VFN,

Drs. A. Reitsma
Secretaris VFN